

Graslandvernieuwing

Berekeningen

Hoewel graslandvernieuwing duidelijk leidt tot hogere opbrengsten valt het nog niet mee om dat in getallen te vatten. Wel brengen hogere ruwvoerprijzen en duur krachtvoer het omslagpunt veel dichterbij. In totaal bedragen (volgens KWIN 2008-2009) de kosten € 535,- tot € 785,- per hectare (zie tabel). Is het ook nodig om te egaliseren, dan lopen die al flink verder op. Al is het ook zo dat op slecht ontwaterde plekken de meeropbrengst veel hoger is.

Gemiddeld zal een nieuw ingezaaid perceel ongeveer 1500 tot 2000 kVEM meer aan ruwvoer opleveren. Moet een veehouder dat nu kopen als krachtvoer, dan ligt de prijs al op twintig cent per kVEM. Bij de huidige ruwvoerprijzen van januari met ruim vijftien cent per kVEM ziet het plaatje er al heel anders uit. Dan levert de extra grasopbrengst in waarde al € 300,- tot € 400,- op. Dan is herinzaai toch in drie jaar terugverdiend, ervan uitgaande dat het eerste jaar nog een gelijke opbrengst wordt gehaald en de jaren daarna 2000 tot 2500 kVEM meer.

In jaren met voldoende ruwvoer liggen de prijzen wel beduidend lager, maar dan hebben de meeste veehouders ook geen voorraadprobleem. Vernieuwing voorkomt vooral dat ze in slechte jaren ook nog duur voer moeten kopen.

Kosten herinzaai

Grondonderzoek*	€ 75
Doodspuiten	
Glyfosaat	€ 20
Onkruidbestrijding	€ 40
Zaaizaad	€ 145
Basisbemesting	€ 135
Totaal kosten hulpstoffen	€ 415

Loonwerk

Spuiten glyfosaat	€ 35
Spuiten onkruid	€ 35
Frezen (5 cm)	€ 90
Ploegen	€ 115
Zaaibedbereiding en zaaien	€ 95
Kosten uitvoering	€ 370

Totaal kosten vernieuwing € 785***

* Boeren die bedrijfsspecifieke excretie hebben, moeten toch al grondonderzoek uitvoeren. De vraag of die is toe te rekenen aan de graslandvernieuwing.

** Bemesting is hoe dan ook nodig en is ook niet direct gebonden aan vernieuwing.

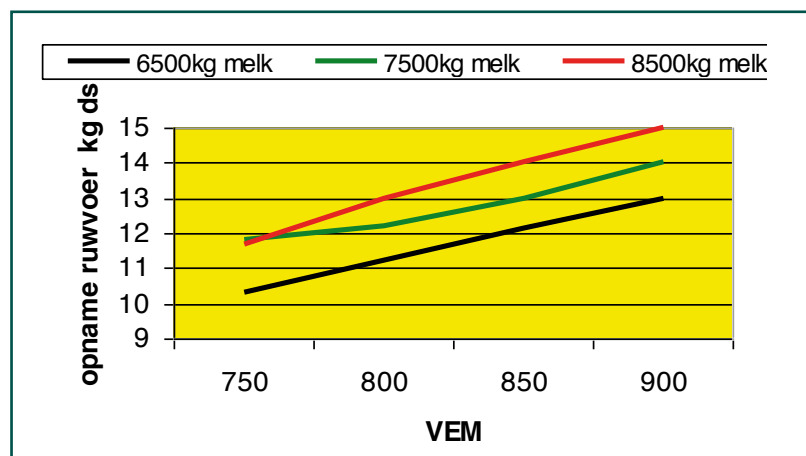
*** Zonder onderzoek en bemesting dalen kosten naar € 575,-.

Gras toppen

Een mogelijkheid om de onkruidbespuiting bij het inzaaien te vermijden, is het toppen. Dat betekent als het gras ongeveer tien tot vijftien centimeter lang is hiervan het bovenste deel terugmaaien tot een hoogte van circa vijf centimeter. Het gras gaat daardoor sterk uitstoelen en tegelijkertijd wordt de groei uit het onkruid gehaald. Als je daarna een niet te zware eerste snede maait, is het vaak goed mogelijk om het onkruid de baas te blijven. Ook dat scheelt in de kosten.

Beter gras, meer opname

Voor veehouders kan het een extra argument zijn dat een betere graskwaliteit zowel in de wei als in de kuil ook tot een hogere voeropname leidt. Het betekent dat hij meer ruwvoer van eigen land kan gebruiken en minder krachtvoer bij hoeft te voeren. Dat kan een aanleiding zijn om juist bij een ruwvoeroverschot toch te werken aan beter grasland. Dat leidt dan ook tot een betere opname en wellicht juist een kleiner overschot. Uit onderstaande grafiek, afkomstig van een Duits onderzoek, blijkt dat bij alle productie-niveaus koeien meer gras opnemen uit beter ruwvoer.

Eisen aan de kwaliteit van gras in relatie tot de melkproductie en het maïsaandeel in het rantsoen

Melkproductie	6000 kg	8000 kg	10.000 kg
Energieniveau totaal rantsoen	922 VEM	965 VEM	1008 VEM
Minimaal nodig in ruwvoer	864 VEM	907 VEM	950 VEM
Energie in gras nodig bij 30% maïs (950 VEM)	835 VEM	892 VEM	950 VEM
Energie in gras nodig bij 50% maïs (950 VEM) in het rantsoen	792 VEM	864 VEM	950 VEM

Bron: Barenbrug-presentatie GreenSpirit

Waarom graslandvernieuwing?

In 2015 wordt het melkquotum afgeschaft. Veel boeren willen dan een hogere melkproductie en meer melkkoeien, constateert Edward Ensing van Barenbrug. "Vanaf 2013 gaan ze hiervoor meer jongvee aanhouden, waardoor er een ruwvoertekort ontstaat. Wil je dat voorkomen, dan kun je een voorraad aanleggen door te zorgen dat je al in 2012 uitstekend grasland hebt. Nieuw grasland levert tussen de vijf en dertig procent meer kVEM per hectare." Een koe die 6000 liter melk geeft, stelt weinig eisen aan het gras, weet Ensing. "Maar een koe die 10.000 liter geeft, wil 950 VEM per kilogram droge stof. In de eerste snede lukt dat vaak nog, maar bij volgende sneden kan dit alleen bij nieuwe weiden. Vakwerk en goed graslandmanagement worden dus steeds belangrijker."

De rol van de loonwerker wordt belangrijker, voorspelt Ensing. "Wereldwijd blijkt dat je per arbeidskracht 70 koeien kunt houden. Na 2015 worden de bedrijven zo groot dat zowel de ruwvoerproductie als het voeren van ruwvoer nog meer door de loonwerker zal worden gedaan", stelt hij. Als boeren alleen nog maaien, is het verstandig speciale mengsels te kiezen, vindt Ensing, zoals GreenSpirit Maaien. Gras met een laag groeipunt, dat zeer standvastig is en veel tetra's bevat voor meer voederwaarde en smaak.

Headstart-kiemversneller standaard

Limagrain levert al zijn Advanta-graslandmengsels voortaan standaard met de groeistimulerende Headstart-coating. Manager veehouderij Jos Groot Koerkamp: "In 2010 verkochten we al meer dan de helft van ons graszaad met Headstart. Dat heeft ons doen besluiten het meest gezaaide Havera-mengsel en de Maailand- en BG Super-mengsels standaard te voorzien van deze prestatieverhogende biologische coating."

Boeren zijn hierbij volgens hem gebaat, omdat de zaaimomenten steeds korter worden en extreme weerswisselingen elkaar opvolgen. "In die situaties vergroot Headstart de slagingskans van de inzaai en dat voor slechts € 10,- per hectare. Dat moet je bij een veehouder kunnen verkopen", aldus Groot Koerkamp. Een ander argument is dat Limagrain ieder jaar zijn mengsels optimaliseert met de nieuwste rassen van de rassenlijst. Dankzij de nieuwste genetica hebben deze grassen de hoogste opbrengst en de beste resistenties. "En", voegt hij daaraan toe, "deze rassen zijn onder Nederlandse omstandigheden gekweekt en beproefd, waardoor ze naadloos aansluiten op de praktijk."

Gegarandeerd meer opbrengsten dan kosten

Voor Hendrik Nagelhoud van Innoseeds is het simpel: graslandvernieuwing is geen kostenpost, zoals het vaak door boeren wordt gezien, maar een zinvolle investering. "Als loonwerker hou je er tevreden klanten aan over. Daarnaast kun je je machinepark veel efficiënter inzetten, want zowel inzaai als doorzaai levert immers het nodige werk op."

Veel veehouders stellen hun graslandvernieuwing of -doorzaai te lang uit, weet Nagelhoud. Met het idee 'het wordt wel weer groen en de koeien vreten het toch wel op'. Schijn bedriegt echter, ze stelt hij. Nieuwe genetica levert jaarlijks namelijk een mooie 0,3 tot 0,5 procent hogere drogestofopbrengst op. Dit betekent dat een grasland van 2011 sowieso circa drie procent meer opbrengt dan het grasland van zes jaar geleden. Daarbij gaan we ervan uit dat de samenstelling van het grasland van zes jaar geleden nog steeds dezelfde is en ondertussen geen ongewenste soorten bevat.

Graslandvernieuwing biedt nog meer voordelen. Zo worden nieuwe rassen de laatste jaren getoetst onder omstandigheden met een lager bemestingsniveau. Deze rassen gaan derhalve veel efficiënter om met

Bewust kiezen

Eigen voer drukt de kosten. Goed ruwvoer van eigen bodem levert geld op. Krachtvoerkosten stijgen. Allemaal koppen van artikelen waar de vakbladen vol van staan. Het toont het belang van goed grasland voor de bedrijfsvoering aan. De loonwerker speelt daarin een belangrijke rol. Die ontzorgt ook steeds meer in graszaadmengsels van goede kwaliteit, constateert René Verhoeven van Eurograss. De Nederlandse rassenlijst is daarbij leidend. Het aandeel rassenlijstmengsels is op dit moment circa vijftig procent van het totaal aan verkochte mengsels in Nederland. Als het om specifieke mengsels gaat of mengsels voor een specifiek doel, dan vraagt dat om een advies op maat of een mengsel op maat (www.mengselopmaat.nl).

Dit laatste is een initiatief van Eurograss. Door de stijgende grondstofprijzen en krachtvoerprijzen wordt het omslagpunt van herinzaai eerder bereikt ten opzichte van een jaar geleden, stelt Verhoeven. Herinzaai is de basis voor de komende vijf jaar of langer. Hij adviseert om zorgvuldig te letten op de rassen in de mengsels. "Alleen de beste rassen uit de rassenlijst geven substantiële meeropbrengsten. Heb je een mengsel dat is samengesteld uit voornamelijk B-rassen, dan lopen de verschillen in opbrengst op tot vijf à tien procent. Dan is je genetische vooruitgang gelijk weer weg. Een 25 tot 50 cent goedkoper mengsel is dan een volkomen verkeerde bezuiniging."